

Recommendations to Mandala Theatre (MT) about their Gender and Diversity Sensitive Work Policy (including work place and sexual harassment policy)

लैंगिक र विविधता संवेदनशील कार्यका निम्ति मण्डला नाटक समूहका लागि सुझाइएको नीति (कार्यस्थलमा हुने उत्पीडन तथा यौन दुर्व्यवहार समेत समेटिएको)

Policy Recommendations/ Proposal

नीति सुझाव/प्रस्ताव

Policy (नीति)

Mandala Theatre Nepal (MT) endeavors to provide a safe and healthy environment for all persons working on its premises, inside and outside the theatre hall, the class room and the offices. This includes artists, designers, teachers, students, contract workers, volunteers and rental clients.

मण्डला नाटक समूहले यसको कार्यालय, कक्षाकोठा, प्रेक्षालय तथा प्रांगणमा कार्यरत सबैजनाका लागि सुरक्षित र स्वस्थ वातावरण प्रदान गर्ने प्रयास गर्छ। कार्यरत सबैजना अर्न्तगत कलाकारहरु, डिजाइनरहरु, शिक्षक, विद्यार्थी, करार कर्मचारीहरु, स्वयंसेवकहरु र भाडामा हल लिने सेवाग्राहीहरु पर्छन्।

Mandala Theatre Nepal endeavors a gender and diversity sensitive approach to all its work. Workplace and sexual harassment will not be tolerated.

मण्डला नाटक समूह आफ्नो काममा लैंगिक तथा विविधतामाथि संवेदनशील भएर काम गर्ने तरिका अपनाउन प्रयास गर्छ। कार्यस्थलमा हुने उत्पीडन तथा यौन दुर्व्यवहार सत्य हुनेछैन।

MT is focusing on theatre for social transformation to support a society where people can live together free of any discrimination in a respectful and each other appreciating way. Therefore MT provides a space of dialogue through theatre to reflect on and to develop society's as well as its own attitudes and behaviors.

सामाजिक रुपान्तरणका लागि रंगमञ्च मण्डला नाटक समूहको ध्येय हो। यसले एउटा यस्तो समाजको परिकल्पना र प्रवर्द्धन गर्छ जहाँ कुनैपनि किसिमको भेदभावबाट मुक्त भएर र एकअर्काप्रति सम्मानजनक र सराहनीय भाव राखेर मानिसहरु सह-जीवनयापन गर्न स्वतन्त्र छन्। त्यसकारण रंगमञ्चको माध्यमबाट संवाद गर्दै आफू अनि समाजको धारणा र व्यवहारमाथि पुनरावलोकन गर्ने र त्यसलाई विकास गर्ने आवश्यक वातावरण प्रदान गर्न मण्डला नाटक समूह प्रतिवद्ध छ।

MT promotes a balanced approach to maintaining gender equality and diversity in its board and management systems as well as in its staff, cast and co-workers.

आफ्नो बोर्ड र व्यवस्थापन पद्धतिका साथसाथै सहकर्मी कलाकार एवं कर्मचारी नियुक्ति प्रक्रियालाई लैंगिक एवं विविधताका हिसावले समान बनाउन मण्डला नाटक समूहले सन्तुलित दृष्टिकोणको प्रयोग गर्नेछ।

MT updates its mission statement and other vital documents from time to time to reflect a goal of equality, inclusiveness and diversity.

समानता, समावेशिता र विविधताजस्ता संस्थागत लक्ष्यको विषयमा पुनरावलोकन गर्न मण्डला नाटक समूहले समय समयमा आफ्ना मूलमन्त्र (मिसन स्टेटमेन्ट) लगायतका महत्वपूर्ण दस्तावेजहरु अद्यावधिक गर्नेछ।

MT ensures that no employee, volunteer or other person participating in MT activities is viewed less favorably, discriminated or harassed than others because of his or her:

संस्थाका कुनैपनि कर्मचारी, स्वयंसेवक वा सहभागीहरूलाई उनीहरूको निम्नलिखित विशेषताका आधारमा कम प्राथमिकीकरण गरिने वा भेदभाव र उत्पीडन गरिनेछैन भनी मण्डला नाटक समूहले सुनिश्चित गर्दछ :

- Gender (लिंग)
- Religious belief or political opinion (धार्मिक आस्था वा राजनैतिक विचार)
- Ethnicity (जातियता)
- Disability (शारीरिक असक्षमता)
- Sexual orientation (यौनिक दृष्टिकोण)
- Age (उमेर)
- pregnancy and maternity (गर्भावस्था र मातृत्वको अवस्था)
- Educational background (शैक्षिक पृष्ठभूमि)
- Geographical background (भौगोलिक पृष्ठभूमि)
- Caste (जात)

MT commits to equality, diversity and inclusiveness in its theatrical productions and performances.

आफ्ना रंगमञ्चीय उत्पादन र प्रदर्शनहरूमा समानता, विविधता र समावेशिता सुनिश्चित गर्न मण्डला नाटक समूह प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछ ।

Definitions of Workplace and Sexual Harassment

कार्यस्थलमा हुने उत्पीडन तथा यौन दुर्व्यवहारका परिभाषाहरू

Workplace harassment includes objectionable conduct, which may create an intimidating, offensive, or hostile work environment such that an employee's work performance is adversely affected, or that interferes and undermines an individual's employment relationship or that denies an individual the respect, and dignity they deserve. It includes any behavior which is known, or which should be reasonably known, to be unwelcome.

कार्यस्थलमा हुने उत्पीडन अर्न्तगत काम गर्ने स्थानमा धम्क्याउने, गालीगलौज गर्ने वा शत्रुतापूर्ण वातावरण सृजना गर्नेजस्ता आपत्तीजनक व्यवहार पर्दछन् जसले रोजगार व्यक्तिको कार्यक्षमतालाई प्रतिकूल प्रभाव पार्दछ अथवा उक्त व्यक्तिको रोजगारीसँगको विशुद्ध सम्बन्धमा हस्तक्षेप गर्ने वा त्यसलाई कम आँकने गर्दछ । यसले उक्त मानिसलाई दिइनुपर्ने सम्मान र आत्मस्वाभिमानबाट बन्चित गराउँछ । अर्को व्यक्तिले नरुचाएको भनेर थाह पाउँदा पाउँदै वा तर्कसंगत तरिकाले हेर्दा नरुचाइने जुनसुकै व्यवहारहरू कार्यस्थलमा हुने दुर्व्यवहार अर्न्तगत पर्दछन् ।

Workplace harassment may include: कार्यस्थलमा हुने उत्पीडन अर्न्तगत निम्नलिखित गतिविधि पर्न सक्छन्

- Written or verbal abuse or threat मौखिक वा लिखित रूपमा गाली गर्नु वा धम्की दिनु
- Unwelcome remarks, jokes, innuendos, taunting or degrading comments about a person's race, religious beliefs, color, gender, gender identity, gender expression, physical disability, mental disability, age, ancestry, place of origin, marital status, source of income, family status or sexual orientation of that person कुनैपनि व्यक्तिको जाति, धार्मिक आस्था, वर्ण, लिंग, लैंगिक पहिचान, लैंगिक अभिव्यक्ति, शारीरिक एवं मानसिक असक्षमता, उमेर, वंशावली,

उत्पत्तिस्थल, वैवाहिक स्थिति, आमदानीको स्रोत, पारिवारिक स्तर वा यौनिक दृष्टिकोण आदिका आधारमा गरिने नरुचाइएका र अपमानजनक टिप्पणी गर्नु, चुट्किलाहरू सृजना गर्नु/सुनाउनु

- Displays of racist or other offensive or derogatory pictures नश्लवादी वा अन्य अपमानजनक तस्वीरहरू प्रदर्शन गर्नु
- Name calling, racial or ethnic slurs जाति वा वर्णका आधारमा होच्याएर नामाकरण गर्नु
- Practical jokes, pranks or mischievous conduct which may cause awkwardness or embarrassment अरुलाई असहज महशुस हुनेगरी अथवा लज्जित बनाउने गरी गरिने तुच्छ व्यवहारहरू, भद्दा चुट्किलाहरू र प्रेकहरू (शरारत, मजाकहरू)

Sexual harassment includes unwanted sexual advances, unwanted requests for sexual favors, and other unwanted verbal or physical conduct of a sexual nature which might reasonably be perceived as placing a condition of a sexual nature on new or continued employment, work assignment, or on any opportunity for training, development or advancement.

यौन दुर्व्यवहार अर्न्तगत अनावश्यक यौनिक फाइदा लिन खोज्ने, वा त्यस्ता प्रस्ताव गर्ने र यौनिक प्रकृतिका अनिच्छित मौखिक वा शारीरिक व्यवहार पर्दछन् । नयाँ रोजगारी दिलाइदिने वा पुरानै रोजगारीलाई जारी राख्ने, काम सुम्पने वा तालिम, वृद्धिविकास तथा उन्नतिको अवसर सृजना गरिदिने शर्तसहित व्यक्त गरिएका यौन आशयहरू बुझिन आएमा त्यसलाई यौन दुर्व्यवहार अर्न्तगत राखिन्छ ।

Sexual harassment may include: यौन दुर्व्यवहार अर्न्तगत निम्नलिखित गतिविधि पर्न सक्छन्

- Unwelcome sexual remarks, jokes, innuendos or taunting regarding a person's appearance, body, attire, age or marital status कुनैपनि व्यक्तिको आवरण, शरीर, पहिरन, उमेर वा वैवाहिक स्थिति आदिका आधारमा गरिने नरुचाइएका र अपमानजनक टिप्पणी गर्नु, चुट्किलाहरू सृजना गर्नु/सुनाउनु
- A sexual advance or solicitation made by an individual who is in a position to grant or deny benefit or advancement कसैलाई दिने बहुवा/घटुवा वा पुरस्कार/सजायका विषयमा कुनैपनि निर्णय गर्नसक्ने र उच्चपदमा रहेका कुनैपनि व्यक्तिले आफ्नो यौन फाइदाका निमित्त लोभ सृजना गर्नु
- Expressed or implied promise of reward for complying with a sexual oriented request or actual or threatened reprisals against an individual who has rejected a sexual advance (कसैलाई यौन प्रस्ताव स्वीकार गरेवापत पुरस्कार दिने वा अस्वीकार गरेवापत प्रतिहिंसाको धम्की दिने आशयले स्पष्ट वा अस्पष्ट अभिव्यक्ति दिनु
- Unwanted sexual attention of an abusive or persistent nature, or intimidating invitations or requests with sexual overtones, whether expressed or implied कसैलाई असहज हुनेगरी अनावश्यक रूपले एकोहोरो हेर्ने, स्पष्ट वा अस्पष्ट किसिमले धम्कीपूर्ण वा छाडा आमन्त्रण गर्ने
- Comments unduly emphasizing gender अनुचित रूपमा कसैको लैंगिकतालाई लिएर गरिने अनावश्यक टिप्पणी
- Unwanted physical advances and contact such as touching, patting or pinching, or leering or other gestures of a sexual nature अनावश्यक छुने, थपथप्याउने, धाप मार्ने, चिमोत्ने, घुरेर हेर्नेजस्ता यौनिक प्रकृतिका शारीरिक सम्पर्कहरू स्थापित गर्न खोज्ने
- Unwelcome displays of pornographic, derogatory or offensive pictures, materials or graffiti of a sexual nature अनावश्यक रूपमा अश्लील वा अन्य अपमानजनक तस्वीर, भिडियो, चित्रहरू तथा सामग्रीहरू प्रदर्शन गर्नु

Sexual harassment may occur between any two or more people. The behavior need not be intentional in order to be considered sexual harassment. Sexual harassment is illegal under the provisions of Nepali law.

दुई वा सोभन्दा बढी मानिसहरु भएको कुनैपनि अवस्थामा यौन दुर्व्यवहार हुनसक्छ। यौन दुर्व्यवहार हुनका लागि उक्त गतिविधिहरु जानाजान गरिएको नै हुनुपर्छ भन्ने पनि हुँदैन। नेपालको कानूनले यौन दुर्व्यवहारलाई गैरकानुनी गतिविधि अर्न्तगत राखेको छ।

Implementation and Monitoring of Policy

नीतिको कार्यान्वयन तथा अनुगमन

1. An external Gender and Diversity Focal Committee (GDFFC) is established to give trainings about "Gender and Diversity sensitive work in theatre", to offer a safe space where people feeling harassed can speak confidentially about their experience and are supported, to reflect on Mandala's play productions from the point of view of gender and diversity equality and to facilitate dialogues and restorative processes about complaints of harassment (if required). 'रंगमञ्चमा लैंगिक र विविधतासँग संवेदनशील भएर गरिने काम' सम्बन्धी तालिम प्रदान गर्न एउटा "लैंगिक तथा विविधता केन्द्रित समिति" नामक बाह्य र विशेष समिति स्थापना गरिन्छ। यो समितिले दुर्व्यवहारमा परेका मानिसहरुलाई गोप्य रुपमा आफ्ना अनुभव राख्न र सहायता प्राप्त गर्न सुरक्षित वातावरण उपलब्ध गराउँछ। यसले मण्डलाका उत्पादन नाटकहरुलाई लैंगिक र विविधता समानताको कसीमा राखेर हेर्छ र यससम्बन्धी संवाद सहजीकरण गर्छ। आवश्यक परेमा यस समितिले दुर्व्यवहारविरुद्ध आएका उजुरी तथा गुनासोहरुमाथि सुनुवाई गर्दै पुर्नस्थापना प्रक्रियामा समेत सहजीकरण गर्छ।
2. MT mandates GDFFC to conduct gender and diversity awareness trainings for Mandala's staff, artists and students. मण्डला नाटक समूह नेपालले आफ्ना कर्मचारी, कलाकार र प्रशिक्षार्थीहरुका लागि लैंगिक र विविधतामाथि सचेतना गराउने तालिमहरु प्रदान गर्ने कार्यादेश र अख्तियारी "लैंगिक तथा विविधता केन्द्रित समिति"लाई प्रदान गर्छ।
3. A "Gender and Diversity Sensitivity and Equality self-declaration" is created to foster a healthy and inclusive environment at MT. A copy of this self-declaration is shared to board members, staff, artists, volunteers, freelancers and consultants to ensure that they understand and comply with the commitments. Everyone is signing the declaration as confirmation of the self-commitment. मण्डला नाटक समूहमा स्वस्थ र समावेशी वातावरणलाई बढावा दिन एउटा "लैंगिक तथा विविधता संवेदनशीलतासम्बन्धि स्व-घोषणापत्र" सृजना गरिन्छ।

समूहमा आवद्ध सबैजनाले यसका मान्यताहरु बुझेका छन् र पालन गर्नेछन् भनी सुनिश्चित गर्न यो घोषणापत्रको एक प्रति समूहका सबै बोर्ड सदस्यहरु, कर्मचारीहरु, कलाकारहरु, स्वयंसेवकहरु, परामर्शदाताहरु र समूहमा आएर काम गर्ने स्वतन्त्र कलाकारहरुलाई बाँडिएको छ। हरेक जनाले आत्म-प्रतिबद्धताको पुष्टिकरण गर्न यो घोषणापत्रमा हस्ताक्षर गरेका छन्।
4. An internal Gender and Diversity Focal person is established at Mandala Theatre who is committed to treat cases confidentially and in close exchange with the GDFFC. "लैंगिक तथा विविधता केन्द्रित समिति"सँग निकट सम्पर्कमा रहेर र आएका मुद्दाहरुलाई गोपनियतापूर्वक सम्बोधन गर्न मण्डला नाटक समूहमा एकजना आन्तरिक "लैंगिक तथा विविधता सम्बन्धी स्रोत व्यक्ति" पदको स्थापना गरिन्छ।

- The recommendations included in the updated MT policy will be the guiding principle for MT, which can be reviewed and revised based on its effectiveness after every 12 months. “यो सुभावाबाट पारित भई अद्यावधिक गरिएका मण्डलाका नीतिपत्रमा सामेल गरिएका नीतिहरू मण्डला नाटक समूहका लागि मार्गदर्शक सिद्धान्त हुनेछन् । यी नीतिहरूलाई कार्यान्वयनको मितिले हरेक १ वर्षमा समीक्षा तथा परिमार्जन गर्न सकिनेछ ।
- MT will evaluate the effectiveness of its policy through a yearly anonymous questionnaire. वार्षिक रूपमा गोप्य प्रश्नावलीको माध्यमबाट मण्डला नाटक समूहले यो नीतिको प्रभावकारिता मूल्यांकन गर्नेछ ।

What can anyone do about workplace and/or sexual harassment? कार्यस्थलमा हुने उत्पीडन तथा यौन दुर्व्यवहार भएको खण्डमा कसैले के के गर्न सकिन्छ ?

Any individual as part of MT who feels that s/he has experienced any form of violence, discrimination, harassment or victimization is allowed to raise the issue.

मण्डला नाटक समूहसँग आवद्ध जोकसैलाई आफूले हिंसा, भेदभाव, उत्पीडन, दुर्व्यवहार, शोषण भोगेको/भोगीरहेको महशुस भएको खण्डमा यी मुद्दाहरू उठाउन सक्छन् ।

If someone feels being harassed: यदि कसैले उत्पीडन महशुस गर्छ भने

- Tell the alleged offender (with a witness present) that the harassing behavior is unwelcome and unacceptable and must be stopped. कुनै एकजना साक्षीको उपस्थितिमा उत्पीडन गर्ने आरोपितलाई जुन व्यवहारले उत्पीडन गराइरहेको छ त्यो व्यवहार आफूलाई मन नपर्ने र अस्वीकार्य भएको हुनाले रोक्न भन्नुहोस् ।
- Keep a written record of incidents, dates, times, locations, possible witnesses and your response to the harassment. You do not have to have a record to make a complaint, but a record can strengthen your case and help you remember details over time. उत्पीडन भएको घटनाको मिति, समय, स्थाना सम्भावित साक्षीहरू र घटना हुँदा आफ्नो प्रतिक्रिया कस्तो थियो भनी लिखित रेकर्ड राख्नुहोस् । घटनासम्बन्धि उजुरी गर्न यो रेकर्ड चाहिन्छ नै भन्ने होइन तर यसले तपाईंको मुद्दालाई बलियो बनाउन सक्छ र कालान्तरसम्म पनि तपाईंलाई घटनाबारे विस्तृत विवरण याद राख्न मद्दत गर्न सक्छ ।
- If the behavior continues, make a complaint by reporting the situation (in order of escalation) to the Gender and Diversity Focal Committee, the internal Gender and Diversity Focal person, the chair of the board or a person whom you trust.

In making a complaint, you should establish: यदि उत्पीडन र दुर्व्यवहार गर्ने व्यक्तिले त्यसलाई नरोकेर जारी राखेमा अवस्थाको बारेमा जानकारी दिदै मण्डलाको बाह्य “लैंगिक तथा विविधता केन्द्रित समिति”मा वा आन्तरिक “लैंगिक तथा विविधता सम्बन्धी स्रोत व्यक्ति” लाई वा संस्थाको अध्यक्ष वा तपाईं आफूलाई विश्वास लाग्ने कसै एकजनासँग गएर उजुरी दर्ता गर्नुहोस् । उजुरी गर्दा निम्न तथ्यहरू स्थापित गर्नुहोस्:

- Who the alleged offender is and a description of the offensive behavior आरोप लगाइएको व्यक्ति को हो र उसले गरेको अपमानजनक व्यवहार के थियो ?
- When the incident(s) took place यो घटना(हरू) कहिले भएको हो ?
- The surrounding circumstances वरीपरीको परिस्थिति के कस्तो थियो ?
- Other people, including witnesses, who may assist in defining the incident. यो घटनालाई अझ व्याख्या गर्न उपर्युक्त साक्षी वा अरु कोही मानिसहरू छन् ?

e) When you told the alleged offender that the behavior must be stopped, and the name of the witness(es) present **यो व्यवहार रोक्नुहोस् भनेर तपाईंले आरोपितलाई कहिले भन्नुभएको थियो र त्यहाँ के कोही साक्षी उपस्थित थियो ?**

Dealing with a complaint उजुरीमाथि सुनुवाई/छानवीन प्रक्रिया

1. Once a complaint is received it will be kept strictly confidential insofar as legally possible. An investigation will be undertaken in an expedient fashion, and necessary steps taken to resolve the problem. **कुनै उजुरी आएको खण्डमा त्यसलाई कानुनी हिसावले सम्भव रहेसम्म अत्यन्तै गोप्य राखिन्छ । उचित अनुसन्धान गरी समस्यालाई समाधान गर्ने आवश्यक कदमहरू चालिन्छ ।**
2. Both the complainant and the alleged harasser will be interviewed, as well as any individuals who may be able to provide relevant information. All information will be kept in confidence. **उजुरीकर्ता र आरोपित दुवैजनालाई अन्तर्वार्ता गरिन्छ । आवश्यकताअनुसार सान्दर्भिक जानकारी दिनसक्ने जोकसैलाई यो अन्तर्वार्ता गरिन्छ । आएका सबै सूचनाहरू गोप्य राखिन्छ ।**
3. If the investigation reveals evidence to support the complaint of harassment, according to international standards of harassment policies the harasser will be disciplined appropriately. Anyone who has been found to have harassed another person under the terms of this policy is liable to any of the following disciplinary actions: **यदि अनुसन्धानका क्रममा उत्पीडन एवं दुर्व्यवहारविरुद्धको उजुरीलाई सघाउ पुऱ्याउने प्रमाण तथ्यहरू (उत्पीडनविरुद्धको अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्डअनुसारका) भेटिएमा उत्पीडकलाई उचित अनुशासनको कारवाही गरिनेछ । जोकसैले अरु कसैलाई उत्पीडन गरेको ठहर भए निम्नलिखितमध्ये जुनसुकै अनुशासनको कारवाही गर्न सकिन्छ:**
 - verbal or written warning **मौखिक वा लिखित चेतावनी**
 - adverse performance evaluation **कार्यप्रदर्शनको प्रतिकूल मूल्यांकन**
 - transfer to another position or task **अन्य पद, विभाग वा कामका लागि स्थानान्तरण**
 - resigning from an official position **कार्यकारी पदबाट राजीनामा**
 - cancellation of contract **सम्झौता रद्द**
 - suspension from activities **गतिविधिहरूबाट निलम्बन**
 - dismissal **निष्काशन/खारेज**

The nature of the disciplinary actions will depend on the gravity and extent of the harassment. Suitable deterrent sanctions will be applied to ensure that incidents of harassment are not treated as trivial. Certain serious cases, including physical violence, will result in the immediate dismissal of the harasser.

अनुशासन कारवाहीको प्रकृति उत्पीडनको हद र असर हेरेर तय गरिनेछ । उत्पीडनका मुद्दाहरूलाई सामान्यीकरण गरेर हेरिएको छैन भनी सुनिश्चित गर्न आवश्यक प्रतिबन्ध तथा रोकथाम लगाउन सकिनेछ । शारीरिक/भौतिक हिंसा लगायत गम्भीर प्रकृतिका मुद्दाहरू भएका छन् भने उत्पीडकलाई अविलम्ब निष्काशन गरिनेछ ।
4. Regardless of the outcome of a harassment complaint made in good faith, the employee lodging the complaint, as well as anyone providing information will be protected from any form of retaliation by either co-workers or superiors. This includes dismissal, demotion, unwanted transfer or denial of opportunities within the company, or harassment of an individual as a result of his/her having made a complaint or having provided evidence regarding the complaint. **उत्पीडनविरुद्ध उजुरीको अन्तिम नतिजा जस्तो आएपनि इमानदारीपूर्वक गरिएका उजुरीका उजुरीकर्ता वा तिनका सहयोगी साक्षी/सूचनादातालाई आफूले उजुरी गरेकै आधारमा वा सावित्री बयान दिएकै आधारमा थप दुर्व्यवहार नहोस् भन्ने सुनिश्चित गर्न सहकर्मीहरू वा उच्चपदस्थबाट हुनसक्ने सम्भावित**

प्रतिकारबाट बचाइनेछ । यसअर्न्तगत उनीहरूलाई निष्काशन, घटुवा, अनिच्छित सरुवा वा अन्य कुनै अवसरबाट बञ्चित गराइनेछैन ।

5. Where the complaint is made in bad faith or found to be frivolous, vindictive or made for the purpose of embarrassing the alleged offender, the complainant may be subject to disciplinary action up to and including termination for just cause. यदि कसैलाई फसाउने/गिराउने वा प्रतिशोध साँध्ने नियतले भुठ्ठा मुद्दा राखी उजुरी गरेको पाइएमा समेत आवश्यक अनुशासनको कारवाही गरी मुद्दा खारेज गर्न सकिनेछ ।

Responsibility of Management व्यवस्थापनको दायित्व

It is the responsibility of the (Chair of the) Board of Mandala Theatre to take immediate and appropriate action to report or deal with incidents of harassment of any type whether brought to their attention or personally observed. Under no circumstances should a legitimate complaint be dismissed or down-played nor should the complainant be told to deal with it personally.

The management of MT will ensure that this policy is widely disseminated to all relevant persons. All new employees, staff members, artists, students and volunteers will be informed about the content of this policy as part of their induction into the organization.

It is the responsibility of the (Chair of the) Board to ensure that all persons related to MT are aware of this policy.

आफूसमक्ष आएका वा व्यक्तिगत रूपमा आफूले देखेका कुनै पनि किसिमका उत्पीडनका घटनाहरू भएमा त्यसमाथि तत्काल आवश्यक र उचित कदम चाल्दै त्यसलाई समाधान गर्ने दायित्व मण्डला नाटक समूहको बोर्ड (अध्यक्ष) सँग रहन्छ । रीत पुऱ्याएर आएको उजुरीलाई कुनैपनि हालतमा रद्द गर्ने, दबाइने वा उजुरीकर्तालाई 'आफैँ समाधान गर' भनी उपेक्षा गरिनेछैन । यो नीतिलाई समूहका सबै विभागमा जारी गरिएको छ भनी मण्डला नाटक समूहको व्यवस्थापन पक्षले सुनिश्चित गर्नेछ । समूहमा नयाँ आउने हरेक कामदार, कर्मचारी, कलाकार, विद्यार्थी र स्वयंसेवकहरूलाई उनीहरूको आगमनसँगै संस्थाका अन्य नीतिभैँ यो नीतिको विषयवस्तु पनि सूचित गराइनेछ । समूहका सबै व्यक्तिहरू यो नीतिको बारेमा जानकार र सजग छन् भन्ने सुनिश्चित गर्नु मण्डला नाटक समूहको बोर्ड (अध्यक्ष) को दायित्व हो ।